

Vergaderjaar 2013–2014

32 156

Monumentenzorg

Nr. 49

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 oktober 2013

Met deze brief informeer ik u over mijn besluit om de Amerikaanse begraafplaats in Margraten niet op te nemen in het *Beschermingsprogramma wederopbouw 1959–1965*.

In mijn brief van 26 september jl.¹ over de vaststelling van het beschermingsprogramma heb ik een voorbehoud gemaakt voor de monumentaanwijzing van de Amerikaanse begraafplaats, omdat er nog overleg gaande was met de Amerikaanse autoriteiten en de gemeente Eijsden-Margraten. Dit overleg is inmiddels afgerond en heeft tot een gezamenlijke conclusie geleid.

De achtergrond van mijn besluit is als volgt.

In 1970 is er een overeenkomst gesloten tussen de Nederlandse regering en de regering van de Verenigde Staten van Amerika, waarin het volledige en onbezwaarde gebruiksrecht van de begraafplaats te Margraten is vastgelegd. Daaronder valt ook het recht op het bouwen of afbreken van bouwwerken en wegen, zonder voorafgaande toestemming. Een mogelijke monumentaanwijzing zou op gespannen voet staan met deze overeenkomst, omdat voor wijzigingen aan rijksmonumenten een vergunning van de gemeente nodig is.

Met de Amerikaanse autoriteiten en de gemeente Eijsden-Margraten zijn de mogelijkheden onderzocht om de naleving van de overeenkomst uit 1970 toch te verenigen met een monumentaanwijzing. Alle betrokken partijen concludeerden dat dit niet op een bevredigende wijze mogelijk is.

Het besluit om de begraafplaats in Margraten niet op te nemen in het Beschermingsprogramma doet niet af aan de cultuurhistorische waarde die het monument vertegenwoordigt. De aanvankelijke selectie van de begraafplaats voor het beschermingsprogramma was gerechtvaardigd, omdat dit monument tot de meest waardevolle behoort uit de wederopbouwperiode. Dat is vanwege de cultuurhistorisch waardevolle aanleg

¹ Kamerstuk 32 156, nr. 48

van de begraafplaats, maar meer nog vanwege de belangrijke herinneringswaarde als enige begraafplaats in Nederland voor Amerikaanse soldaten die tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn gesneuveld. Deze bevrijders van ons land hebben de naoorlogse periode van herstel en bloei mogelijk gemaakt.

Het cultuurhistorische belang wordt volledig onderschreven door de Amerikaanse autoriteiten, die ook vereerd waren met de aanvankelijke selectie tot «nationaal» monument.

Voor de instandhouding van de begraafplaats is een monumentaanwijzing niet nodig. De begraafplaats wordt immers met grote zorg onderhouden, waarbij de aanwezige cultuurhistorische waarden worden gerespecteerd. De Amerikaanse overheid legt er bijzonder veel eer in om het onderhoud van de militaire begraafplaatsen volledig in eigen hand te houden, ook in financiële zin.

Vanwege de grote betekenis van de begraafplaats heb ik met de Amerikaanse autoriteiten afgesproken dat zij desgewenst een beroep kunnen doen op de kennis en kunde van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed voor wat betreft instandhoudings- en andere vragen.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. Bussemaker